

NAGYVÁRAD

Árjegyzék: Vidéken egy óra 35 lei.
Nagyváradon: egy óra 30 lei.

Főrecenzor: HEGEDÜS NÁNDOR
Felsőrecenzor: HARÓT SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly herceg
(Szállási Domo) utca 6.

Hétfőn megnyílik a főgimnázium

Állami iskola vagy premontrei gimnázium — A miniszter válasza a szülők küldöttségének

Anghelescu közoktatásügyi miniszter tegnap délután fogadta a premontrei rendházait és a szülők küldöttségét. A miniszter meghallgatta a deputáció kívánságait, melynek egyetlen és mindent kifejező tömör lényege az, hogy nyissák meg évszázados premontrei főgimnáziumot, mely két hónap óta van elzárva tanulóifjúság elől. A miniszter válasza — rövid és egyenes — nem teremtett teljesen tiszta és világos helyzetet. Válaszának lényege oda irányult, hogy mindenekelőtt az iskola ügyét a minisztertanács elé viszi. De ettől függetlenül annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy már

a hétfői nap folyamán megnyílik a főgimnázium.

Megnyílik — mondotta — vagy mint rend iskolája, vagy pedig mint állami magyar nyelvű gimnázium.

Több a valószínűség, mondotta a miniszter, hogy állami gimnázium formájában fog megnyílni az iskola és ez esetben az első osztályban a tanítási nyelv román lesz. A román nyelvnek behozatala csak időre kezdődne, de fokozatosan bevezetnék azt a felsőbb osztályokba is.

rasztok küldöttségét, majd a premontrei papok küldöttségével tárgyalt.

A tárgyalás nem annyira az iskola sorsáról folyt, mint az iskola épületének tulajdonjoga felől. A miniszter azt vitatta, hogy az épület egy részét az állami tulajdonból alapból építették és ezért a román állam most mint a magyar állam jogutóda, arra igényt tart.

A papok telekkönyvi kivonatokkal igazolják, hogy az egész épület a rend tulajdonát képezi. A miniszter az ügyet az államügyészség elé viszi, hogy az döntson felette.

Azután a lapok munkatársait fogadta.

— Az iskolákat meglátogattam — mondotta — és azokkal nagyjában meg vagyok elégedve. Azt tapasztaltam, hogy a zsidó liceumban még most is magyar nyelven tanítanak.

— Ismétlem, hogy mi a zsidókat román nemzetiségű és zsidó vallású polgároknak tekintjük,

a zsidó Romániában nem nemzeti kisebbség, csak vallás, éppen ezért ahogy Magyarországon magyarul tanultak, most tanuljanak románul. A zsidó liceum tanítási nyelve csak héber, vagy román lehet, de nem zárkozom el az elől, hogy a magyar nyelvet külön, úgy mint a németet tanítsák.

Megemlítjük a miniszter urnak, hogy a zsidó diákok legnagyobb része egyáltalában nem tud románul és így az gondolat keresztülvihető.

— Hat hónap alatt — mondja a miniszter — mindenki megtanulhat románul és akkor az akadályok elsimulnak.

A szülők küldöttsége

A premontreiek küldöttsége után Ciorogariu püspök rezidenciájában diszebed bolt. Ebéd után itt fogadta a miniszter dr. Karácsonyi János püspököt, dr. Némethy Gyula kanonokot és Schriffert Béla dr. püspöki titkárt. A klérus magas méltóságú tagja szintén a premontrei gimnázium ügyében intervénált. Anghelescu miniszter lényegében ugyanazt a választ adta, mint a premontreieknek.

Ugyancsak iskolaügyben a nagykarolyi izr. hitközség is felkereste a minisztert, akik egy legutóbbi kelt szigorú iskolai rendelet megváltoztatását kérelmezték, mely a zsidó nyelven való tanítás érdekében intézkedik.

Ezek után került sor a nagyváradai szülők fogadására. A mintegy 100 tagból álló deputáció élén Czeglédy Miklós dr. ismertette a szülők demonstratív felvonulásának indokait:

— Addig is, míg végleges döntés történik, — mondotta, — a szülők nevében kérjük Miniszter Urat, hogy akárha ideiglenesen is, de nyissák meg a gimnáziumot. A vizsgálatot úgy folytatták le, hogy nem hallgattak meg senkit. Egyetlen nagyváradai magyar ember sem tudta elképzelni,

hogy az iskola működése hogyan veszélyeztetné az állam biztonságát. A nyelv nem jelent egyúttal érzelmet. Hivatkozik régi magyarországi példákra, ahol nemzet származásuk igen jó magyarok s született magyar emberek osztrák érzelniük voltak.

A miniszter félbeszakítva Czeglédy dr. beszédét, a következőket mondotta:

A miniszter válasza

— Elsősorban az ország érdekeire kell tekintettel lenni. Mi liberálisok és demokraták vagyunk, nem nyomjuk el a nemzetiségeket, de urak akarunk lenni a saját országunkban s az irredentizmust nem engedjük meg. Iuga lefolytatta a vizsgálatot, melyek

olyan tényeket produkáltak, amik mellett nem mehetünk el.

Elsősorban egy itteni iskolát nem vezethetnek külföldről. A premontrei rend iskoláit Csehországban és Jugoszláviában már régebben az állam vette át. Romániai iskolában idegen állampolgárok nem taníthatnak s a vádpontok között szerepel, hogy az igazgató nem hajtotta végre a miniszteri rendeleteket.

— El fogom olvasni a jelentést és biztosíthatom önöket, hogy a döntés igazságos lesz.

Első jelentésében Pteancu főigazgató volt az, aki irredentizmussal vádolta meg a premontreieket.

Az országban irredentizmust nem engedünk — folytatta a miniszter — viszont a jelentés szerint az iskolában elhangzott egy irredenta beszéd.

— Nem erőszakolunk senkit arra, hogy a nyelvet megtanulja, de ki kell jelentenem, hogy

a zsidókat nem tekintjük kisebbségnek.

Eppen úgy, ahogy a zsidó Magyarországon magyar volt, Romániában legyen román!

A zsidókat nemzetiségileg románoknak tekintjük.

Hétfőn megnyílik az iskola

A miniszteri beszéd, Pogány Gyula dr. ügyvéd közbeszólására, aki azt kérdezi:

mi fog történni 800 iskola nélküli gyermekkel,

áttér a pozitívumokra, Anghelescu miniszter kijelentette, hogy a minisztertanács dönteni fog,

hétfőn vagy a premontrei gimnázium nyílik meg, vagy egy állami magyar nyelvű gimnázium, ahova zsidó diákok is járhatnak.

Ha a premontreiek tovább is tanítani akarnak, állami iskolában működhetnek.

A küldöttség a miniszteri választ tudomásul vette, előbb azonban több közbeszólás révén élénk vita zajlott le a deputáció és a miniszter között, arra a miniszteri kijelentésre, hogy a zsidó nyelvileg miként van nemzetiségi tekintetben határolva.

Angheliescu miniszter kedden délután a gyorsvonattal elutazott Bukarestbe, ahol szerdán már minisztertanács is lesz.

A bankett

Hétfőn este Palace-étteremben a Nagyváradon tartózkodó Mosoiu és Angheliescu miniszterek tiszteletére bankettet rendeztek, amelyen teljes számban részt vett a tanári kar és a liberális politikusok.

A banketten először Ciorogariu püspök mondott emelkedett, mélyen szárnyaló beszédet és poharát az uralkodó párra köszöntötte.

Ezután Mosoiu közlekedésügyi miniszter köszöntötte a bihariak nevében a közoktatásügyi minisztert, aki hosszasan válaszolt a köszöntőre. Ismertette az oktatás nehéz helyzetét és hangsúlyozta, hogy igen sok iskolára van még szükség és itt követendő példát a regátbeliek állítottak, ahol a parasztok maguk építették fel az iskolákat.

Peter prefektus mondott azután köszöntőt a miniszterekre, akik eljöttek ide, hogy a viszonyokat megismerjék és kérte, hogy fordítsanak nagy gondot a kultura fejlesztésére.

Dr. Hoványi jogakadémiai dékán mondott ezután beszédet:

— A románok álma — mondja a dékán — beteljesedett és románok uralkodnak a Dnyesztertől a Tiszáig. Kívánja, hogy Románia méltó legyen a régi Dáciához és a Kelet kulturájának őre legyen. Köszönti a kultuszminisztert. Beszéltek még: Bucico polgármester, Bota tanítóképző igazgató, Buna János közigazgató, Gocan tankerületi főigazgató, Bogdan Jonescu tanár, Mrejeru a képviselőház alelnöke, valamint a falusi parasztok közül egy bíró.

A banketten fogadta a miniszter a „Nagyvárad” és „Nagyvárad Estilap” munkatársait, akik előtt igen fontos és érdekes nyilatkozatot tett.

Először a premontrai gimnázium sorsa felől kérdezzük:

— Az iskolával szemben jóakarattal és igazságosan akarok eljárni és gondoskodok arról, hogy

a tanulók visszakaphassák iskolájukat,

hogyan milyen formában, azt a minisztertanács döntése előtt még nem tudom.

Az antiszemitizmus

— Antiszemitizmus — mondotta a miniszter — a román államban nem lehet. Minden állampolgárt egyformának tekintünk, egyenlő kötelezettségekkel és egyenlő jogokkal. Eppen ezért, az egyetemi ifjúság kérelmei közül a numerus klaususra vonatkozót a minisztertanács a limine visszautasította, mert az jogfosztás volna, ami türhetetlen egy modern államban. Csakis idegen állampolgárok egyetemi beiratkozására nézve állítunk fel bizonyos korlátozásokat. Az egyetemek a legközelebbi időben meg fognak nyitni és meggyőződésünk szerint semmiféle incidens most már nem lesz.

A zsidó iskolák tanítási nyelve tekintetében ragaszkodom ahhoz, hogy az vagy héber lehet, vagy román, mert az én felfogásom ebben a kérdésben az, hogy a román állam uralma alá került zsidóságnak románna kell lennie, éppen úgy, amint Magyarországon magyarrá lett a zsidó.

— Arról szó sem lehet, hogy valakit anyanyelvének használatában meggátoljunk. Tanulhatnak a zsidók is magyarul, de egyébként a zsidó iskolák tanítási nyelve vonatkozó felfogásomból nem engedek.

Az egyetemről

— Az egyetem létesítésére vonatkozó programomat feltétlenül megvalósítom. Jogakadémia már ugys van Váradon: ezt átalakítjuk jogi fakultássá, csatolunk hozzá görög keleti theologiai, valamint bölcsészeti fakultást és az egészet a hadapród-

iskolában helyezzük el, amelyet erre a célra ideális épületnek tartok. Fejlesztetni akarom aztán a meglévő tanintézeteket és sok új elemi iskolát szeretnék építtetni. Kulturális zónát akarunk itt teremteni, a kisebbségek kulturájának sérelme nélkül.

Az új Ügyvédi Kamara

Florescu igazságügyminiszter tegnap sürgönyileg értesítette dr. Kiss Döme szenátort, a nagyváradai Ügyvédi Kamara dékánját, hogy az ügyvédtörvény február 21-én életbelépett. Ehhez képest intézkedett a dékán a Kamara újonnan való megszervezéséről. Egyesek a törvény szövegéből arra következtetésre jutottak, hogy a titkári és ügyészi állás megszűnik. Dr. Kiss Döme dékán erre a következőket mondotta:

— Az ügyvédtörvény dékánátus ismerek, amely vezeti a kamara ügyeit. A titkár nem vezető ember, de a szervezésnél szükséges a dékán mellett, mert szervezni kell egy hivatalt a dékánátusban, ahova a törvény minden ügyet utal. A dékán nem foglalkozhatik irodai teendőkkel, oda könnyű pénzü ember kell. Az ügyészi állás sincs a szervezetben, de a dékánátus nem lehet el nélküle, mert inkasszálni kell a tagdíjakat, perelni. Az ügyész helyett azonban van a delegat-referent, tehát más néven az ügyész. Ezeket az engedményeket meg kellett tenni a törvényjavaslat készítésénél.

— Az ügyvédi tarifa megállapítása — mondotta a dékán — a központi választmányra tartozik, amely köteles az illetékes tényezőket meghallgatni és az egész országra szóló tarifát készíteni. A törvény szelleme az autonómia, tehát a teljes szabadság a határozatokban és a következményekért a felelősséget a kamarák vállalják és ha rosszul sikerül valami, azért a törvény kártérítést rendel. Az ügyvéd működése közérdekű és az ügyvédvizsgáló bizottságban ügyészek és bírák is lesznek, mert az ügyvédképzés nem az ügyvédek belügye, hanem közérdek.

Az ügyvédtörvényt a március 25-iki közgyűlés lépteti életbe Nagyváradon.

Fakereskedők adója a felebbezési bizottság előtt

Az adófelebbezési bizottság előtt Margittával és Belényessel kapcsolatban a fakereskedők, fakereskedők és fatermélők adója került napirendre. Az adótételek olyan nagyok, hogy indokolt volt Vacarescu Sándor pénzügyi előadónak az a javaslata, hogy arányossítsák a fakereskedők adóját és e célból az összes fakereskedők adójait terjesszék a bizottság elé.

Politzer Simon belényesi fakereskedő 1200 lei adóját megfelebbezte. Vacarescu tanácsos rámutatott arra, hogy a Hollód-Belényes közötti összes erdőket a cég bérlé. Az adójavaslata elfogadták. Weisz Adolf fakereskedő 2500 lei adóját megfelebbezte, mert kezdő ember. Vacarescu előadó javaslatára 1200 leire szállították le a cég adóját. Zsák István korcsmáros 700 leies adóját 300 leire szállították le. Berkovits Tivadar fűszeres 500 lei adóját 400-ra mérsékeltek.

Dicker Sándor fűszeres 900 lei adóját fogadták.

Odrovinyák Miklós fűszeres 500 lei adóját 400 leire szállították le. Stern szesznagykereskedő 4500 leies adóját megfelebbezte. Vacarescu Sándor előadó kéri, hogy Weinstein Mór szesznagykereskedő arányossítsa kíván s a bizottság a kivetett adó felét vetette ki. Antal Bála korcsmáros 500 leies adóját 500 leire szállította le. Lefkó Ignác rőfös 3400 leies és Goldberger 8400 leies adóját más határrnapra tűzték. Együttessen tárgyalják a szombatról vissamaradt következő fakereskedők adóját Margittáról.

Kiss Dávid fakereskedő 5600, Kiss Ávid és Goldberger Mór fakereskedők 3000, Kiss Emil fakereskedő 16.300, Bayersson és Biach (Temes) 80.000 lei. Itt arányossan dolgozik a felebbezési bizottság, amelyben Radulescu Péter táblabíró, elnök, Ciorogariu Sándor pénzügyigazgató és Vacarescu Sándor tanácsos vesznek részt.

Gyűjtenek az elmebetegeknek

A nagyváradai elmebetegeknek fenntartott szűlyos állapotokról írott vasárnapi riportnik élénk feltűnést keltett. Abban megemlékeztünk, hogy Márkus Bernát, több jószívú adóval hetenként kenyeret osztott szét a betegek között. Néhány hónapig, míg Márkus Bernát beteg volt, szünetelt a kenyérszétosztás, azonban értesülésünk szerint most ismét hozzá fog a gyűjtéshez, hogy a szegény elmebetegek silány élelmezésén legálabb kenyérrel segíteni tudjon. Régi társaságban, a jótékony célra szívesen adakozó emberek között Márkus Bernát már megkezdte a gyűjtést, azzal a fanatikus szorgalommal és odaadással, amivel évek óta anyagi örömet szerzett a szerencsétlen betegeknek. Sok utánjárást, fáradságot és még több mély emberbaráti érzést követel meg a munka, amit Márkus Bernát végez, azzal, hogy minden héten s nemesak egyes alkalmakkor gyűjti össze azt a néhány leut, amit minden egyes alkalmakkor kenyeri alakjában szétoszt a betegek között. Visz minden köszönetet megérdemelnek az emberek, akik névtelenségben, tisztán jószívukra hallgatva elősegítik adományokkal Márkus Bernát jószándékait.

A vasárnapi adomány már össze gyűjtve és Márkus Bernát a következő szöve sorok közlésére kért fel:

Mind azoknak a pénzembereknek köszönetet mondok, akik szívesek voltak hozzá adományaikat általam eljuttatni az elmebetegeknek. Együttal kérem azok jószívú emberbarátokat, akik régebben adakoztak, most ismét jöjjenek segítségül, tartsák hozzá adományaikat. Nagy szükség van a segítségre, az élőhalottak várunk reánk inségükben. Abban a reményben, hogy mindenki szíven fogja viselni a szerencsétlen élőhalottak helyzetét, hozzáadományaikat. Maradok tisztelettel Márkus Bernát.

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

SAL-PASSAGE.

Szerda

Csütörtök

A szerelem diadala

Nem mindennapi történet 6 felvonásban.

A főszerepben: FRANCE DHELIA.

Fontos tanácskozás a nagyváradai református püspökség körül

A Királyhágó melléki református egyházkerület elismerésének kérdésében Kolozsvárra Banu miniszter megbízásából — mint tegnap megírtuk — Nagy Károly püspök értekezletre hívta Sulyok István püspököt, Domahidy Elemér főgondnokot és az espereseket. Az értekezletről kolozsvári tudósítónk a következőket jelenti:

Reggel 9 órakor kezdődött a tanácskozás, melyen a kormány részéről Jonescu Péter vezérigazgató jelent meg, aki az elnöki széket is betöltötte. Jelen volt Nagy Károly kolozsvári püspök, Sulyok István nagyváradai püspök, Domahidy Elemér főgondnok, Szabolicska Mihály, Soltész Elemér és a Királyhágó melléki református egyházkerület összes esperesei. A tanácskozás reggel 9-től délután 5 óráig tartott.

A tanácskozás nagyjában informatív jellegű volt és tulzottak voltak azok a hírek, amelyek szerint a kormány Sulyok István püspök lemondását követelte volna. A püspök lemondása a tanácskozáson nem került szóba.

Munkatársunk megkérdezte a zárt tanácskozásra nézve Jonescu vezérigazgatót, aki a következőket mondotta:

— A tanácskozás kizáróan informatív jellegű volt.

Az ellentétek az egyházi törvények értelmezése körül merültek fel. T. i. a miniszter egyházi szempontból nem ismeri el a nagyv. ref. egyházkerület megalakulásának érvényességét. Az egyház álláspontja az, hogy alulról fölfelé kell a zsinatot előkészíteni, s ennek valóban elegendő tettek. Hosszas vita után sikerült ezt a kérdést elintézni és kijelenthetem, hogy véleményem szerint a tanácskozás eredményesnek mondható. Én megteszem az előterjesztést Banu miniszternek és véleményem szerint semmi sincs útiában a kedvező döntésnek.

A vezérigazgató után munkatársunk Nagy Károly püspök véleményét óhajtott kikérni, aki azonban azzal tért ki a válasz alól, hogy neki csak összehívó szerepe volt az ügyben.

A tanácskozás leszűrt eredményeként leszögezhetjük, hogy az ügy kedvező, vagy kedvezőtlen fordulása Jonescu vezérigazgató információjától függ, hogy hogyan fogja informálni Banu minisztert. Vérmes

Schvarcz Lajos

úri szabó

Str. Postei (Uri-utca) 5

**Mindenki meg fogja nézni
JÓKAI MÓR regényét!**

A fehér rózsá

utolsó reprize csak ma, szerdán

az »APOLLÓ«-ban

Farkas Antonia

Várkonyi Mihály

reménységgel nem nézhetünk a helyzet elé, bár a kormány megbízottja igyekezett kizáróan az egyházi törvények alapjára helyezkedni. Meglepő a dologban, hogy a kormány csak formai kifogásokat keres az egyházi törvények alapján.

Részvénykibocsátási tervezet 120.000 darab névre szóló részvényről

A resicai vasgyárak és uradalmak „Uzinele de fer si Domeniile din Resita S. A.” cég alatt bejegyzett részvénytársaságnak 1923. évi február hó 8-án tartott rendkívüli közgyűlésében elhatározta, hogy társasági alaptőkéjét 125.000.000 leiről 185.000.000 leire felemeli, még pedig 120.000 darab egyenként 500 lei névértékű névre szóló részvény kibocsátása által.

Ezen részvénytőke egy igen jelentékeny tárgyi értékű vagyont képvisel. A társaság tulajdonosa egy több, mint 100.000 ha kiterjedésű uradalomnak, mely legnagyobb részben erdővel van fedve, azonkívül vas- és kőszénbányáknak, nagymérvű vas- és gépipar-berendezéseknek, egy közlekedési hálózatnak, (vasutak, esatornák, függő pályák etc) valamint a szükséges anyag- és árukészleteknek.

Ami a társasági tőke jövedelmezőségét illeti, megjegyzendő, hogy az első két üzletév után folyósított 20 százaléknál oszthaték az utolsó üzletév után is biztosítva van.

Az igazgató-tanács, mely a közgyűlés részéről ezen részvénykibocsátás keresztülvitelével meg lett bízva, a kibocsátandó részvényekből 55 000 darabot, nyilvános aláírásra bocsát a következő feltételek alatt és fentartja magának eziránt azon jogot, hogy az aláírt részvények számát megszoríthatja.

Az „Uzinele de fer si Domeniile din Resita S. A.” részvényesei felkéretnek, hogy a birtokukban lévő részvények számát a társaság igazgatóságának (Bucuresti Str. Povernei 2 címre) az egyes kibocsátások és számok megjelölése mellett, tudomására hozni sziveskedjék. Ezen értesítésnek a részvénytulajdonos családi és keresztnévét és pontos címét kell tartalmaznia. Ezen értesítés azon bank által is bemutatható, melynél a részvények letétbe vannak helyezve.

Magától értetődik, hogy a fent említett nyilatkozat, mely tisztán statisztikai okokból kéri, részvények feletti rendelkezési jogot semmiben sem korlátozza.

Az új részvények kibocsátási árfolyama 1400 lei összegben lett megállapítva a 900 leinyi előfizetés a tartalékalapba fog befizettetni.

A kibocsátási ár a következő határnapokig lesz befizetendő:

Az aláírás alkalmával	300 lei,
1923 május 15-én	300 „
1923 június 30-án	400 „
1923 szeptember 30-án	400 lei.

Az aláírás alkalmával minden egyes részvény után még 50 lei lesz fizetendő a kibocsátási költségek fedezésére.

Amennyiben a részvények a befizetéseket a meghatározott határnapokig nem teljesítik, érvénybe lépnek a törvényes és alapszabályszerinti határozmányok.

Az új részvények 1923 július 1-től kezdve részesülnek az 1923. évi üzletév tiszta jövedelméből és így az ezen üzletévre megállapítandó osztalék felerészét kapják, ami az aláírásra nézve befizetéseinek arányában egy előnyös rentabilitást képvisel.

Az aláírási határidő f. évi február hó 26—28-áig (bezárólag) lett megállapítva.

Részvények a következő bankoknál előjegyezhetők:

Banca Romaneasca bukaresti,
Banca de Credit Roman bukaresti,
Creditul Technic „
Banca de Scont „
Taraneasca „
Generala a Tarii Romanesti bukaresti,
Banca Comerciala Italiana si Romana bukaresti,
„Albina“ Institut de Credit si Economie Sibiu,

Banca Agrara S. A. Cluj,
Timisoaraer Bank und Handels A. G. Timisoara, valamint ezeknek timisoarai és lugoji fiókjainál.

Francia gyarmati csapatok Ausztriában

A bécsi Achturblattnak egy délutáni jelentése szerint a cseh kormány komoly diplomáciai ügyet kövacsol egy minapi osztrák—csek összetűzésből, mely abból származott, hogy Innsbruckban feltartóztatták a Franciaországba igyekvő cseh munkásokat. A cseh kormány ezért kártérítést követel. A tény párisi politikai körökben is kellemetlenül hatott s szó van arról, hogy ezután a munkás-szállítmányokat katonai fedezettel kísértetik.

Allitóltag a Linz—Innsbruck közötti vasutvonalat, melyen a munkás-transportokat lebonyolítják, francia gyarmati csapatok szállják meg.

A népszövetség főtítkárságában ma kezdődött az értekezlet, melynek tárgya Magyarország és Csehország közt a határ megállapítása. Mindkét állam kívánságára a népszövetségi tanács januárban felajánlotta döntőbírósi szavazatát ebben a kérdésben. Az értekezleten Magyarország és Csehország megbízottain kívül Garey angol és Pelliceli olasz ezredek is résztvettek.

A Nyugatmagyarország ügyében működő döntőbírósi frankfurti ülésén egy egyezség-tervezetet készítettek, amelyet Seydel kanclár budapesti látogatása alkalmával elvileg már leszögeztek. Az egyezség-tervezetet tegnap Zimmermann rotterdami polgármester, a döntőbírósnak a holland királynő által kinevezett elnöke s az egész ülés aláírta. Az egyezmény rendezi a Nyugatmagyarország kettőszakítása és megszállása folytán keletkezett államvagyon, köz- és magán-pénzügyi kérdéseket.

Legszámbavehetőbb mozzanat még a világpolitikában, Harding amerikai elnöknek az az elhatározása, hogy figyelmeztetni akarja a világot, hogy a béke érdekében Amerika kész az öt megillető szerepre vállalkozni.

A kormány feltételei a következők:

1. Meg kell adni az Egyesült Államoknak a jogot, hogy a Népszövetség tagjaival egyenlő rangban választhassa a bírakat, akiket maga részéről a hágai törvényszékben látni akar.

2. Ki kell mondani elvileg, hogy amennyiben Amerika képviselteti magát a nemzetközi bíróságban, annak jogszabályait a washingtoni kormány hozzájárulása nélkül nem szabad módosítani.

FOGORVOSI

és

FOGTECHNIKAI

MUTEREM

Arany János-utca 2 szám

Foghúzás érzéstelenítéssel, fogtömések, fogsorok, műfogak, arany koronák, csapfogak és arany hidak kiváló minőségben mérsékelt árak mellett készülnek.

408

Az egyetemi tanács jelentés a diákzavargásokról

A bukaresti egyetemi tanács ma megküldötte a bukaresti napilapoknak jelentését.

A jelentés megállapítja, hogy a diákzavargások Kolozsváron kezdődtek, majd Jassiban és Bukarestben folytatódtak. Zavargásokat idegen elemek szították, a ből a célból, hogy az országnak kárt okozzanak. Forgolgozik a jelentés a Jorga leni tüntetésekkel és helyteleníti azokat. Rámutat a diákság nélkülözhetőségére és kéri a kormányt, hogy orvosolja a diákság sérelmeit. A jelentés azon reményét fejezi ki, hogy a bukaresti egyetem megnyitása kerülni fog. Végül a numerus clausus elhagyatottan állást a jelentés.

Március 5-én megnyitják a diákotthonokat, laboratóriumokat és klinikákat, a tanítás azonban később fog megkezdődni.

A jogi fakultáson tegnap egy szigorlatra megjelent két zsidó hallgató, hagyja el a termet. Amikor a zsidó hallgatók hajlandóknak mutatkoztak a helyi elhagyására, Bazilescu professzor, aki az elintézésével nem volt megelégedve, felfüggesztette a szigorlatot.

Az új devizarendelelet

Kolozsvárról jelentik: A Keleti Új mai száma fontos cikket közöl a devizarendeletről. Orumulu volt miniszter a Banca Nationala vezérigazgatója ugyane kijelentette, hogy 20 ezer lei-ig szabad lesz a devizaforgalom, tehát semmiféle indoklás nem kell a lebonyolítandó intézkedések a devizák megvételére. Deviza üzlethez engedélyt kapnak mindazok a bankok, melyek ötmillió feletti alaptőkével rendelkeznek és legalább három éve fennállanak és spekuláció miatt büntetve nem voltak.

Vidéki előfizetőink figyelmébe

A nagy papírdrágaság folytán kértünk lenek vagyunk szigorúan ragaszkodni a sajtószindikátus ama határozatához, hogy azoknak az előfizetőinknek, akik díjait hátralékban vannak, a lapot küldeni nem szabad. Ennélfogva felkérjük a vidéki előfizetőket, hogy hátralékos tartozásukat hozzánk eljuttatni sziveskedjenek, melynek az előfizetése lejárt és azt megújította, annak a lapot március hó már nem fogjuk megküldeni.

Egyben bejelentjük, hogy miután a kormány a hírlapbélyegek kötelezettségétől a lapokat nem mentesítette, március hó 1-től kezdve lapunk vidéki előfizetői díja 40 — negyven — lei lesz.

Ezzel kapcsolatban írjuk meg, hogy alig fordul elő nap, hogy valamely vidéki előfizetőnk panaszos levelet ne intézzon hozzánk a miatt, hogy lapunkat rendesen nem kapja. Mi minden alkalommal eljuttatjuk a panaszt a postaigazgatósághoz; azonban, az állapotok abszolút javulnak. Kénytelenek vagyunk tehát postaigazgatóságot nyilvánosan kérni.

Negyedrész idő alatt

Tizedrész erővel,

Absolut kimélése mellett a ruhának csakis **Mythos** mosószappannal

Lehet mosni.

50% tüzelő anyag megtakarítás!

Kapható minden fűszerüzletben és drogériában.

1923. február 28.

gen végre szigorú intézkedést a lapok pontos kézbesítése érdekében, mert a postának egyáltalában nem válik dicséretére, hogy közvetlen Nagyvárad tőzsomszédságában a postai küldemények vagy nagy csékekkel, vagy egyáltalában nem érkeznek meg.

Lójjast és Prónayt elítélték Bukarestben

Bukarestből jelentik: A Belmont-pörben az ítélet kiterjeszkedett Héjias Ivánra báró Prónay Pálra is és mindkettőt infigie tiz-tiz évi kényszermunkára ítélték.

A bukaresti második hadtest bírósága egy heti tárgyalás után tegnap este hirdette ki az ítéletet a Belmont-féle összeesívesi pörben. Az ügyész és a védő beszései után a bíróság tanácskozára vonult össze és az alábbi ítéletet hozta. A bíróság Belmont és társait bűnösnek mondta ki és Belmontot, Turóczyt és Palágyit 10-10 évre, Dengyelt egy évre ítélték. Kényszert pedig fölmentette a bíróság.

ÜJONSÁGOK

Márczius 1. Csütörtök
este 9-kor a Kath. Körben
RADICS
János hegedűművész
hangversenye
legyek a Musicában.

Zongorán kíséri Ficsor Ervin tanár úr
Műsor: Bach G-moll szonáta (hegedű solo). Glasunov: Hegedűverseny. Bach Burmester: Air. Mozart Kreislér: Rondo. Rimsky Korsakow-Kreislér: Hymneau Soleil. Kreislér: Rondino (über ein Thema v. Beethoven). La Gitána. Paganini-Kreislér Caprice No. 24. Wieniawsky: Souvenir de Moscou.

* Mosoiu miniszter is elutazott. Mosoiu miniszter, aki tegnap délelőtt Élesden volt, a délutáni vonattal Angelescu miniszterrel együtt visszautazott Bukarestbe, tekintettel arra, hogy csütörtökön igen fontos állami ügyek tárgyalására minisztertanács lesz.

* Uj kanonoki kinevezések. Zelénka János volt endrődi plébánost a püspök a nagyváradai káptalanba kanonokká nevezte ki. A megüresedett mesterkanonoki stallumba gróf Széchenyi Miklós püspök dr. Schriffert Béla püspöki titkárt nevezte ki, aki tíz esztendő óta teljesít szolgálatot a nagyváradai rezidencián. Schriffert Béla 32 éves és így most ő a káptalannak legfiatalabb tagja.

* A biharmegyei közkórház új főorvosa elfoglalta hivatalát. A belügyminiszter — mint megírtuk — dr. Anca György Gyula főorvost a biharmegyei közkórház igazgató-főorvosává nevezte ki. Az új főorvos Kolozsvárott fejtett ki hasznos munkodést s állását tegnap elfoglalta.

* Methes Péter volt prefektus képviselő. A parlamenti alkotmányreformbizottság ma folytatta tanácskozásait. A sajtószabadságról szóló rész tárgyalásánál Joanitescu és Leonte Moldoveanu azt kívánták, hogy az összes sajtódeliktumok esküdttbíróskodás alá kerüljenek. Bratianu miniszterelnök a javaslat ellen foglalt állást,

mire elfogadták Florescu igazságügyminiszter azon javaslatát, hogy a gyilkosságra és lázításra való felbujtás eseteiben, ha azok célt nem érnek, rendes bíróság folytassa le a tárgyalást. — Kolozsvárról jelentik: A magyarigeni kerületben ma hirdették ki a választás eredményét. Megválasztották képviselővé Methes Péter volt kolozsvári prefektust 1950 szavazattal 1110 ellenében.

* Andrassy Gyula születésének századik évfordulója. A Magyar Tudományos Akadémia tegnapi ülésén Berzeviczy megemlékezett idősebbik Andrassy Gyula születésének századik évfordulójáról. Idősebb Andrassy Gyula gróf 1823 március harmadikán Kassán született.

* A sorozó bizottság tagjai. A prefektus a sorozó bizottság tagjaiként Vostinar János dr főjegyzőt és Fildán József dr aljegyzőt delegálta.

* A lakáshivatal feloszlását kéri. Bukarestből jelentik: A főváros polgármestere felterjesztést intézett a kormányhoz, amelyben a lakáshivatal feloszlását kérte.

* Párbaj Cantacuzino és Ghica herceg között. Bukarestből jelentik: A főváros két legelőkelőbb tagja, Cantacuzino és Ghica herceg között tegnap kardpárbaj volt. Cantacuzino tábornok a lábán megsebesült. A felek kibékültek.

* A munkásegyletem e heti előadásán Pap Aurél szatmári festőművész fog előadást tartani a Művészet jövője címen. Az előadás pontosan 8 órakor kezdődik.

* Dante-előadások Nagyváradon. A március 5-én délután 5 órakor kezdődő Dante-előadások iránt, amelyet a Kath. Növendő Egyesület rendez, óriási az érdeklődés, amit nemcsak az előadások érdekessége kelt fel, hanem az a nagyarányu tanulás, amellyel az előadásokra énekesek, zenészek, szavalók s a rendezők készülnek. Óriási hatást váltanak ki a nyitányok, amelyek Liszt Ferenc „Dante symphoniájából” mind a három estén a színházi zenekar fog játszani. Nagyon élénkítik az előadást azok a betétek, amelyeket a képek mögött énekel a hatalmas kar, amelyek hol a felolvasást, hol Dante költeményéből szavalt részeket kísérik. A zene, ének és előadás közepette lesznek a drámai elevegenségű képek, amelyeket Doré utólrérhetetlen fantáziával, lélektani mélységgel alkotott. A fizikai erők: a vihar, víz, tűz, gőz, az emberi természet minden démoni hatalma megrázó realizmussal büntetnek. S e komor képeket a Pokolból felváltják a Tisztító-tűz epedő és tisztuló lelkei, a Menyország megdicsőült alakjai, amelyeket fény, világosság, sugár, lelki finomság oly tündöklőkké tesz.

* Nagyvárad a Városok Országos Szövetségében. A Városok Országos Szövetségének Nagyvárad is tagja lett, amely 4000 lei évi tagdíj fizetéssel jár. A költségvetésben ez a 4000 lei nem szerepelt s miniszteri jóváhagyást kellett kérni. A miniszter engedélyezte a 4000 lei kiadási tételek költségvetésbe való utólagos beállítását.

* Metzner Lajos portréi. Egyre intenzívebb érdeklődés nyilvánul meg az abszolút művészetet értékelő közönség körében Metzner Lajosnak a vármegyházán levő kiállítása iránt. Pompás és erőteljes munkáinak számos csodálójára van és kiforrott művészete valósággal frappirozza, lebilincseli a szemlélőt. Metzner Lajos ez alkalommal nem állított ki sok képet, de annál impozánsabbak ezek minőség szempontjából s ezeknek jó része el is kelt. De ettől eltekintve fokozott az érdeklődés portréi iránt s portré-megrendelések

kel már is elhalmozták Metzner, aki Nagyvárad társadalmának előkelőségét festi meg.

* Felhívás. Az Orth. Hitközség Jótékonyügyi Bizottsága felhívja mindazon szegény hitsorsosokat, kik ingyen pászkára reflektálnak, hogy folyó hó 4-én, vasárnap délelőtt fél 10—12-ig és délután fél 3—6-ig jelentkezzenek az Orth. Izr. Hitközség tanácstermében. Orth. Izr. Hitközség Jótékonycélú Bizottsága.

* Figyelem! Háztulajdonosok és házbérlők speciális sparheteket, ujakat és rongált állapotban levőket is legolcsóbban és legpontosabban készítek; működésemről több éves bizonyítvánnyal rendelkezem. Papp József-féle ujonnan felállított gép és műlakatos műhely, Sal Ferenc-utca 10. Elvállalok benzin és más motorok javítását, épületek vasalását, vízvezeték és fűdűszobák teljes felszerelését a legolcsóbb árban.

* A nagy budapesti bérharc. Budapestről jelentik: A vasművek és gépgyárak egyesülete s a kizárt vas- és fémmunkások között a bértárgyalások még nem kezdődtek meg. A kormány részéről tett közvetítő lépések eredményre nem vezettek. Ez idő szerint a vasiparból körülbelül hetvenezer munkás van kizárva. A magyar munkásmozgalom történetében ez a bérharc az eddigi legnagyobb.

* Eljegyzés. Popper László eljegyezte Bleyer Máriát.

* A vasmunkások gyűlése a Kath. Körben. A nagyváradai vas-, fém- és vegyimunkások most tartották rendes évi közgyűlésüket a Katholikus Kör nagytermében. Az 1200 tagot számláló szakszervezet tagjai szép számmal jelenick meg és teljesen betöltötték a hatalmas termet. A vasasközpont főtitkárai, Bartalits Sándorral képviseltette magát, a rendőrséget Cerbu János kapitány képviselte. A gyűlés minden incidens nélkül zajlott le. Csak az Astra-gyári sztrájk ügyében, amelyet a kormány tudva, előleg letört, történtek kifakadások. Szűcs István vasmunkás titkárra választását tudomásul vették és első feladatává tették a vidék megszervezését. Helyeslőleg tudomásul vették a vezetőség akcióit az állami munkanélküliek segélyezése és a munkásothton ügyében.

* Halálozás. Csillity István 73 éves nyugalmazott élelmi tanító f. hó 24-én reggel hosszas betegeskedés után meghalt. A nevezett több, mint 50 éven át működött, mint tanító s halála Élesden általános részvételt keltett.

Némethy Árpád bádigos mester 42 éves korában elhunyt. Temetése ma, szerdán délután 3 órakor megy végbe Ovoda-utca 8. sz. gyászházról.

* Piaci árak Élesden. A f. hó 22-én megtartott hetivásáron a következők voltak a piaci árak: Tengeri 1 mázsa 400 lei, Burgonya 1 mázsa 200—250 lei. Zsir 1 kiló 75 lei. Zsír-szalonna 62 lei. Paprikás szalonna 1 kiló 75 lei. Marhahús 1 kiló 16 lei. Disznóhús 32 lei. Tej 1 liter 5 lei. Tejföl 1 liter 18—20 lei. Tojás darabja 1 lei. Kenyér 1 kiló 6—7 lei.

* Tüköriényes, világos lesz a parketta, ha Farkas-féle YPO jegyű parkett-beeresztő rózsaviaszt használ. Beszerezhető: Farkas István „Apolló” drogueria Nagyvárad.

Női szalmakalapok 120 leitől

Liszé, tagál, bortni, lószőr és bást kalapok haláttlan olcsó árban.

KÖNIG kalapgyár

Str. St. Ladislau (Körös-utca 16)

Alakítások gyorsan és a legjobb kivitelben készülnek.

Lisztet fűszert, főzeléket beszerezhet ROSENBERG liszt és fűszer üzletében, Pável-utca 18. szám

olcsón

* **A Zsidó Aggokháza** elnöksége értesíti mindazon hitfeleket, akik a segélyakció ügyében felhívást kaptak, hogy az aggokháza nőbizottságának hölgyei a napokban a gyűjtési akció eredménye érdekében fel fogják őket keresni.

* **Husvizsgálatok fokozottabb ellenőrzése.** A kolozsvári egészségügyi minisztérium rendeletet intézett az összes állami állatorvosokhoz, hogy a közegészségügy megóvása szempontjából a husvizsgálatokat intenzív módon foganatosítsák.

* **4x500=2000 néző** kacagta végig a „Mintaházaspár” eddigi első 4 előadását. Tabori Emil pompás bohózata még csak csütörtökig kerül színre a „Kalauzvizsga” című bohózzattal és az új magánszámokkal. Ugyancsak még csütörtökig mutatják be Rámutat a diákság nélkülözéseire és kéri a za, a legelegánsabb táncospár. Az előadás pontosan fél 9 órakor kezdődik.

* **Hirdetmény.** A Biroul de Rechizitie megkeresése alapján ismét felhívom az összes lótarló gazdákat, hogy igavonó állataikat, (lovak, kancák, öszvérek, ökrök, bivalyok, a két éves kortól számítva (lószerzésaikat) kerék, rudashám, középső hám, mellő lógós hám, kantár, nyereg, nyeregzszerzők és zabla, (járműveiket) hintó, kocs, szekér, folyó évi március hó 1-ig bezárólag a rekvizitálás törvény 65. §-a értelmében a katonai ügyosztálynál (Városháza, II. emelet 32. sz. szobában) délelőtt 11 és 1 óra között feltétlenül jelentsék be, mert a mulasztók a törvény teljes szigorával fognak büntettetni. Oradea-Mare, la 27. II. 923. G. Selesiu, sub seful antistiei oras.

* Az Excelsior-bar márciusi műsora a szenzációs meglepetések egész sorozatát fogja produkálni. Móricz Laci énekes bohémprimás, aki saját szerzeményeit adja elő, a műsor fénypontja. A Clytons step-táncospár is elsőrangú művészi erő. Közkívánatra a Julietta és Laci táncospár fellépését is prolongálták. Lola D'Orsay francia és román énekesnő fellépése is eseménynek ígérkezik. Hátsz Miklós step-táncos, Várad Rózi táncosnő, Tubai Aranka előadónő, Kerekes Nusi táncosnő és Sugár Rózi énekesnő is meg fogják nyerni a közönség tetszését. Körber Antal, a kiváló barzongorista kíséri az egyes számokat zongorán a töle megszokott művészességgel.

* **Férfi finom kemény kalap 180 lei.** Divatos puha kalap színes vagy fekete 150 lei. Nyulszőr kalapok már 160 leitől kezdve. Mindenféle kalapokban, ugyyszintén sapkában óriási választék. Heller és Deutsch, Jorga Miklós (Zöldfa)-utcai kizárólagos kalapáruházában.

* **Elveszett.** Ma délután 6 órakor az A villamoson a vasutól jövet elvesztettem pénztárcámat személyazonossági igazolvánnyal együtt. A megtaláló annál inkább is juttassa vissza, mert látták, hogy ki vette fel s így kellemetlensége lehet. Amennyiben önként vissza hozza, jutalomban részesül. Tonk, Körös-utca 32.

* **Kézimunka-tanfolyam** nyílik március 15-én Vármű-utca 31-b. alatt, Diószeginé Zimmer Mária okl. kézimunka tanítónő és Kohn Lola iparművész vezetése alatt. Tanítják a kézimunka összes ágát, például kötés, horgolás, húrholás, recé fehér és színes himzés, tüfestés a jour munkák stb. stb. Továbbá battik, claj és ayarelle festés, művirág baba és lámpaernyőkészítés. Érdeklődni délutánként 3-6-ig. Fert munkákból megrendelést elfogadunk.

* **Férfi-öltöny szövetek, női kabát, kosztüm és ruhaszövetek** óriási választékban a Körösparti Áruházban, mely cég már a békében híressé vált utólérhetetlen olcsó árairól. Tisztviselőknek árkedvezmény.

* **Női divat-szövetekben** vezet Kertész Reklám-üzlete Rimanóczy-utcán, ugyyszintén az árai legolcsóbbak. Tisztviselőknek árkedvezmény.

* **Megtekintésre méltó** a női köpeny, kosztüm-ruhaszövet raktára Rimanóczy-utcán Kertész Reklám-üzletében, ahol az árai olcsóbbak, mint bárhol. E cég szolid és megbízható!

* **Szállt, hidegtől kifutott vörös arcra, kézre, szepő, mitesser pattanások** ellen legjobb gyorshatású biztos szer az YPO krém. Ára 15 lei. Diszkrét postaszétküldés. Kapható: Farkas István „Apolló” drogueria Nagyvárad.

* **Öngyilkosság, 1923. március 3. a Bonbonnierben.**

* **Szíves türelmüket kérem** azon zongora tulajdonosoknak, kik hangolásokra Matulánál előjegyeztek, nagy elfoglaltságomnál fogva azonnal nem mehetek, hetedikétől kezdve sorrendben jövök. Alázatos szolgáljuk: Csiky zongorahangoló.

Kaiser-Boraxtól a fog Megromlani sohse fog.

* **Poloskairtó** Noxin biztos szer. Ára 10 lei. Kapható kizárólag Farkas István „Apolló” drogueria Nagyvárad.

* **Pénzt, időt, fáradságot** takarít meg, ha budapesti ügyeinek elintézésével Kulhanek Ferenc tudósító irodáját (Budapest, II. Bakács-tér 4. II. em. 18. Telefon: József 33—79.) bizza meg. Levélben adott megbízásra minden ügyét gyorsan, pontosan, olcsón elintézi, eredményről levélben referál.

* **Tavaszi angol uridivat** öltönyt szövetekben nagy választékot talál Deutsch Posztóáruházban. Címre figyelni! Kossuth-utca 1. (Sas-palota). Mindenféle bélésárúk uriszabóknak.

Tőzsdei jelentések

Zürich, február 27. Nyitás: Berlin 237 fél, Newyork 533, London 2507, Páris 3290, Milanó 2562 fél, Prága 1577 fél, Budapest 18, Bukarest —, Bécs 0.0075. Varsó 0.100.

Bukarest, február 27. Zárlat: Devizák: Páris 1305, London 1200, Newyork 218, Róma 1030, Zürich 41, Prága 648, Bécs 30, Berlin 100, Budapest 790.

Valuták: Márka 125, leva 105, font 1000, francia 1330, svájci 39, lira 980, dinár 190, dollár 219, osztrák 30, magyar 7, szokol 625, lengyel 55.

Budapest, február 27. Zárlat. A Devizaközpont hivatalos árfolyamai: Francia frank 181—191, lira 145—148. A többi kurzusok változatlanok.

Zürich, február 27. Zárlat. Berlin 00.237, Amsterdam 211, Newyork 532 fél, London 2507, Páris 3290, Milanó 2575, Prága 1575, Budapest 0.18, Belgrád 515, Bukarest 245, Varsó 00.112, Bécs 0.0074 háromnegyed, bélyegzett 0.0075.

— **Tőzsdei megbízásokat** lelkiismeretesen foganatosít Zakar Ferenc bank- és váltóüzlet, Budapest, Szabadság-tér 7. sz.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szerda: Aranyamár, bérleten kívül.

Csütörtök: Kis cukrászda, újdonság először A) bérlet 82. szám premier helyárrakkal.

Péntek: Kis cukrászda, újdonság másodszor B) bérlet 83. szám, rendes helyárrakkal.

Szombat d. u.: Vigyen el az ördög, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este: Mignon, bérleten kívül, opera helyárrakkal.

Vasárnap d. u. Hollandi menyecske, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: Bucsukeringő, bérleten kívül.

Hétfő: Mignon, A) bérlet 84. szám.

A hét összes előadásaira már meg lehet váltani a jegyeket a színház pénztáránál a rendes pénztári órák alatt.

— **Aranyamár.** Minden eddigi előadása az Aranyamárnak teljesen zsúfolt házakat vonzott, a ma esti előadás bérleten kívül lesz megtartva Pinter Bőskével a címszerepben.

— **A kis cukrászda.** Csütörtökön és pénteken lesz a színház műsorán Heltai Jenő pompás viglitéka, mely finomságánál és romantikus témájánál fogva nagy tetszésre számíthat. A darab főszerepelt Polgár Mariska, Jósika, Körösi, Kecskés, Tóth, Kiss Gyula, Harsányi, Stoll, Madas, Radó és Homokai játsszák. A darabot Tóth Elek rendezi.

— **Mignon.** Szombaton és hétfőn este Thor Mignon operáját fogjuk hallani részben új szerkesztésben. Az operát Hetényi főrendező rendezte Várad karnagy vezényli. E dallamos opera főszerepeit Kelmái, Baranyai, Kovács, Vajda, Békési és Lengh éneklék.

— **Délutáni előadások.** Szombaton délután gyen el az ördög, e nagyszerű táncos operettéről előadásra Pinter Bőskével, Tolnai, Gróf, Perényivel, Harsányival, Kovács Katóval és Pogány Jankával a főszerepekben. Vasárnap délután a Hollandi menyecske kerül színre, melyre már a jegy nagyrészt elővételben vitték el.

NYILTELT

Tudomására hozom a nagyérdemű hölgyközönségnek, hogy fellelhetetlen nagynénem Rottersmann Franciska halálából kifolyólag az üzletből kiléptem és saját szalonit nyitottam Mosoiu tábornok (Mezey Mihály)-utca 16. Hol úgy új kalpok, mint mindennemű alakítást jutnyos árban eszközölök.

Maradok a hölgyközönség pártfogásával, elvárva, tisztelettel:

Fried Böske.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik imádozt jó féjem, illetve édes apánk elhunytá alkalmával nagy fájdalommat részvétikkel enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk halás köszönetet.

Özv. dr. Balla Vilmosné és gyermekei

Komlós Testvérek

(Oradea-Mare, Nicolae Jorga-u. 13.)

üveg-, porcelán- és táblaüveg nagyáruház

felhívja az igen t. vásárló közönség figyelmét dusan felszerelt porcelán, kőedény, majolika edény, alpacca, aluminium és acél evőeszköz, valamint háztartási edények, servicek, dísz tárgyak és egyéb a szakmába vágó raktárára. Szállít raktárról fenti cikkekkel, valamint táblaüvegből, gittből, furott és csi-szolt üvegáruhárból bármilyen nagy mennyiséget.

MOZI

— Mindenki meg fogja nézni Jókai Mór „Fehér rózsáját” az Apollóban. Csak kevés olyan értékes filmet produkált a magyar filmipar, mint a „Fehér rózsá”, melyről a külföldi szakvélemény is a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott. Ez a Corvin-film pazar művészettel viszi filmre Jókai gazdag fantáziájának minden poetikus szépségét. A film scénáriumát Vajda László írta, a rendezést pedig Koröda Sándor végezte. Farkas Antonia, Várkonyi Mihály, Rátkay Márton, Mattyasovszky Ilona a szereplők. A közkedvelt Corvin-filmnek ez az utolsó reprize s csak ma, szerdán kerül színre.

— „A szerelem diadala“ Dorian Film-színház. Ujjongó himnusz, harsogó diadal- nek a szerelemről, a tiszta, a győzedelmes- erelemről. Arról a mélységes indulatról, mely emberi cselszövények és a sors gátjai- acára is győzedelmes marad. Ez a film minden tekintetben megérdemli a legszebb- ancia film nevet. A keddi bemutató- ny hatást keltett film már csak ma és- olnap látható a Dorian Filmszínházban.

Halkuló vágyak

— A „Nagyvárad“ eredeti regénye. —

Irta: Forró Pál.

II.

Tass Géza levele Gál Ferenc festő-
művészhez Rómába.

erikém,

mit irjak a láрма és tülekedés városá-
ból neked, aki immár hónapok óta tenger-
partokon, festői szépségű halászfalvakban,
apri és Sorrento napsütéses sziklái kö-
ött élsz és most az örök városban jársz
allhatatlan művészek vászonra vetett,
agy márványba vésett víziói között. So-
at gondolkod rád mostanában és ha okát
eresem annak, hogy miért rokonszenve-
m veled olyan különös módon, meglepő
s furcsa magyarázatát találok. Talán mo-
lyogni fogsz, ha megmondom. Gvakran
ondolok arra, hogy te tulajdonképen az
n életemet éled! Nekem kellene most
áliában bolyonganom, lelkemet a nap-
ny felé tární és órák hosszat ülni a vég-
elen vizek partjain. Furcsa beszéd ez
gyre egy teksztinagykereskedőtől, de hi-
zen te tudod, hogy bennem minden idő-
en ott lappangott és izzott a művészet
yugalansága. Kereskedő lettem, mert a
ózan ész és minden érdekem azt paran-
solta, hogy átvegyem apám örökségét és
e dobjam el könnyelműen az ölembe
ulló jólétet. De látod, az életet nem lehet
neghamisítani. A papírra nem vetett sza-
ak, a meg nem festett látomások, vagy
z el nem muzsikált hangulatok ott égnek
ennem, fűtik egyre a szívemet, amely teli
an könnyes vágyakozással. Alkotni nem
udok és mégis néha azt hiszem, hogy mű-
ész vagyok. Tökéletesen megértem
Brahms, Chopin vagy Wagner muzsikáját,
Renoir, Ruysdael vagy Lionardo festmé-
nyeit, Baudlair vagy Ady Endre költemé-
nyeit, tehát én is tudom mindazt érezni,
amit ők éreztek, én is látom azokat a szí-
neket, átélem azokat a hangulatokat, mint
ők, az alkotók. És ez a sok szín és hangu-
lat, amely bennem tétlenül és mégis ki-
robanni akarón halmozódik föl, egyetlen
teljesülés felé feszül és ez a... nő! Most
nár ez egészen világos előtttem, mert külö-
s találkozásom volt egy nővel! Megtalál-
am, de elkésetten. Ha eddig humorosnak
aláltad a leveletem, most már egyenesen
mahotázni fogsz, mert a lány, akibe bele-
szerettem: doktorkisasszony!

Ismerem kissé cinikus felfogásodat a
nőkről általában és a diplomás nőkről kü-
önösen. Bajos is azt megértetni veled,
hogy lelkemnek ezt a sok megindultságát
és ösztönösségét, amelyek annyira az érze-
mi szülöttei, hogy szinte merev ellenté-
sei az észnek és logikának, miért viszem
en egy olyan nőhöz, aki már oklevelé-
vel is elárulja, hogy életét nem az érzések,
hanem a rideg racionalizmus szolgálatába
állította.

Már én is gondolkoztam ezen, sok
mindenféle jutott ezzel kapcsolatban az
eszembe és talán éppen azért írom meg ezt
a leveletem, hogy ezeket a szertefolyó, ren-

detlen gondolatokat valahogyan megrög-
zítsem, világos öntudatra emeljem.

Először is az elfogultság vádia ellen
tiltakozom, amellyel illetni akarsz. Hiszen
tudod, hogy magam sem lelkesedtem vala-
mi nagyon az egyetemet látogató nők
iránt. De most be kell vallanom: felületes
voltam, mikor akár komoly, akár tréfás
gúnyal illetem őket. Ezeknek a lányok-
nak túlnyomó része hősnő, aki az élettől
menekül. Lányok, akikben a szép és fen-
költ iránti naiv lelkesedés ég, akik elkép-
zelhetetlen mohósággal és komolysággal
vetik rá magukat a tudásra, mintha onnan
akarnának megszerezni mindent, amit az
élet csak nyújthat, örömet, a test ujjongá-
sát, megélhetést, érzelmi és érzéki kielégí-
lést, a más emberek fölötti fölényt, erkölcsi
tisztaságot, a martiromságnak azt a látha-
tatlan dicsőszoruját, amely a szentek fe-
jét ékesíti. És így tart ez évekig, a lányság
legszebb és legdrágább éveiben. És azután
eljön a nap, amikor rá kell eszmélniök,
hogy a tudomány, amelyet elsajátítottak,
nem istenség, csak fegyver, amellyel szűr-
ke tengődő életet csikarhatnak ki, nem
elég ahhoz, hogy tovább fejlesszék az or-
vosi, kémiai, vagy művészet-történeti tu-
dást, csak olyan átlagműveltség, amely-
nel majdnem minden társasági férfi
rendelkezik.

(Folyt. köv.)

Makói dughagyma, fokhagyma

továbbá uradalmi nemesített kerti magvak
és vetni való krumpli kapható nagyban
és kicsinyben Schwarcz, Sírada Cuza
Voda (volt Szacsvay-utca) 11. szám alatt

Eladó ház.

mely áll két kétszobás mellékhelyiségből álló la-
kásból, egy hold gyümölcsösből, istálló és nagy
gazdasági udvarból. Az egyik lakás azonnal be-
költözhető. Értekezheini Petőfi utca 16. Ugyanott
perzsaszőnyeg szövéshez lányok felvétetnek. 407

Beköltözhető

2-3 esetleg 4 szobából álló

magánházat keresek.

Részletes ajánlatokat kérek
„MAGÁNHÁZ“ jelígre a He-
gedűs Hirlapi odába.

עססין זיירע של פסח

Husvétii ecotsav kapható.

Phönix kénsvagyárnál
Nagy bánya.

Sárgonyoim: Phönix, Baiamare.

Pezsgős üveget

minden mennyiségben vesznek

Aulich-u. 1. Hadapród Iskolával szembe.

Viseljen
sok előnye
m i a t
PALMA
kaucsuk cipő-
sarkot és cipő-
talpat

2884-a Radl

Nagyváradon alakulóban levő

gépipari részv.-társ. keres

szervező épés, energikus

ügyvezető igazgatót

aki a részvénytársaságban anyagi
érdekeltséget is vállalna.

Írásbeli ajánlatokat eddigi működés és igények
megjelölésével „IPARI R-T“ jelígre a
Hegedűs Hirlapi odába.

NAP- és ESŐERNYŐT

minden kivitelben készit:

Első Erdélyi Ernyő-ipar

Rosenberg Testvérek

Nagyvárad, Zöldfa-utca 8

Kérjen árajánlatot

Értesítés

A pászkaeladás hitközségünknel a mai
napon kezdetét vette. A pászkautalványo-
kat ez idén kizárólag a hitközség Szilágyi
Dezső-utca 11. sz. alatti irodájában állít-
ják ki. Az utalványok ellenében a pászkát
a Mezei Mihály-u. 6. sz. alatti raktárban
lehet átvenni.

Nagyváradon, 1923. február hó 27.

A nagyvárad-i izr. hitközség
gondnoksága.

Ha bármilyen

házat

akar eladni vagy venni, úgy for-
duljon bizalommal

Feledi Sándor

irodájához, Nagy Sándor-utca 1.

Telefon 12-45. Telefon 12-45.

A „Gán-Jöládim“ héber óvoda növendékei vasárnap, folyó évi március hó 4-én délután fél 4 órakor

szenzációs purimi ünnepi előadást rendeznek

az orth. zsidó polg. fiúiskola rajztermében, amelyen zsidó társadalmunk minden rétegét örömmel látjuk.

Jegyek ugyanott aznap délután 2 órától válthatók 20, 10 és 5 Lei árban.

A „NAGYVÁRAD” APRÓHIRDETÉSEI

Egy szó ára 1 leu, vasárnapon kétféleképpen: 2 leu. — A legkisebb apróhirdetés ára 10 szál, 10 leu.

Lakás
Lakáscsere. Bémer-tér mellett magánház 4 szoba, fürdőszoba, nem parkett, csere 2 szobással. — Weisz Gizi közvetítő irodája Nagyvárad, Nyomda-utca 4. (Szaniszló-u. sarok.) 831

Háromszobás, fürdőszobás olasz központi lakásom helyett keresek hasonló négyszobás, esetleg házvétellel kapcsolatban. Cím a kiadóban. 877

Alkalmazás
Tanulást felveszek szombat megtartásával, Salamón rézöntő és esztérgályos, Kolozsvári utca 33. 838

Nagyobb kereskedelmi gyakorlatú bíró önálló munkaadót, továbbá egy gyors- és gépiró kisasszonyt (esetleg gyakoribb) keres azonnali belépésre Kemény Béla mérnök, Posta u. 4. 871

Román nyelvet szöveg és írásban bíró munkaadót keresek mielőbbi belépésre. Ováth Kálmán jegyző, Niuved. 863

Tisztességes 14-17 éves leány gyermek mellé felvétetik, Grünbaum, Gálányi-utca 22. 880

Tisztességes minden leány felvétetik dr. Gálánál, Zófia-u. 3. 887

Legújabb
divatlapok
kaphatók a
Hegedüs
Hirlapírodában

Butort
ha olcsót és jó hálószobát, ebédlőt és konyhát berendezést akar venni vagy rendezni, keresse fel
Szárász Miklós
műasztalos
Szt. László (Körös-u.) 48.

Remélem tudja már, hogy leggyorsabban intézi el
utlevélt és vizumát
Kolozsvárt, Brassóban és Bukarestben
DEUTSCH és FIA
futáriróddája
Palace (volt Pannónia) kávéház.

Ügyes eladó, ki divatszalmába jártas, németül és románul beszél, ugyanígy szintén masmod leányok felvételnek Nagy Mihálynál. 881

Német vagy magyar jobb leányt gyermek mellé felveszek Dr. Neyné, Teleky utca 10. em. 884

Adás-vétel
Házak eladók. (Házvásárlási megbízásokat vállalunk. — Költözéseket megsegítünk. Magánpénzeket jutalékkal kihelyezünk. Adásvételi Rtg. Percut Traian 12. — Értékesítés délután. 8

Eladó magánház Szaniszló-utcán, esetleg csere lakással beköltözhető 3 szoba melletthelység 110 ezer lei. Weisz Gizi közvetítő iroda, Nyomda u. 4.

Keresek 3-4-5 szobás modern családi házat kerttel. Ajánlatokat ár megjelöléssel „Sürgős” jelzéssel a Hegedüs Hirlapírodába. 867H

Eladó házak
Nagyipiac téren két utcára nyíló üzletház 150 ezer lei. Páris-utcán beköltözhető 2 szobás lakással 60 ezer, Kert városban modern ház szép telekkel 110 ezer lei. Vannak a város minden utcáján kisebb-nagyobb beköltözhető házak 30 ezer leitől 1 millióig, tudok azölöket, birtokokat, lakásokat, üzleteket, souterint stb. Ha lakását, házat, földjét, szőlőjét, butorított lakását eladni, kiadni, cserélni akarja, forduljon bizalommal hozzám diszkrétan azonnal csak és intézhetem el, bizományba bármit elfogadok.
Weisz Gizi
közvetítő iroda,
Nyomda-utca 4. szám,
Szaniszló-utca sarok.

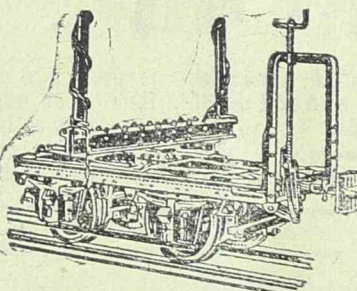
Gróf CSAKY LÁSZLÓ
vas és acélművek Práktalva-Budapest
képviselője Elges Ferenc jelenleg Nagyváradon van és kéri az érdeklődőket Ajax acél reszelők és szerszámok ügyében forduljanak hozzá sürgősen, illetve adják meg sürgősen címüket.
Lakik: Palace-szálloda 38. sz.

Elegáns magyar gyártmányu automobilonok
MAG
netto 137.500 lei
Forduljon a R. MANOEL & Cie céghez
Bukarest, Str. Leonida 7.

Eladó üzletház Kolozsvári-utcán és a réten Uriház Olasz legeszebb helyén azonnal elfoglalható négyszobás parkettes lakással. Egy három lakásos ház, melyből egy háromszobás azonnal elfoglalható. Feledi Nagy Sándor utca 1. szám. 855

Eladó egy szép nagy fehér gyermekocsi. Szaniszló-utca 63. Feledi. 803
1/2 és több kisebb motor eladó, Pollák, Rakóczi-utca 4 sz. 889H
Puha ólmot keres megvételre a Sonnenfeld Adolf Rt., Szilágyi Dezső-u. 6.

Utleveleket vizumokat
bármely konzulátusnál a leggyorsabban elintézt
Dijmentes felvilágosítást nyújt
Román fordítást azonnal elintézt
SCHREIER
ügynökség Tisza Kálmán-tér 1. szám
Vármegyeháza mellett.

„FERROSTAAL”
BUKAREST BERLIN HAGA
Képviselő: **URSZINY PAL** mérnök iroda
Oradea-Mare,
Strada Postel 21.

Sinek
Erdei Truck kocsi
Billenő kocsi
Apró anyag
Henschel lokomotív

Eladó
tanyabirtok, vendéglő, kávéház, szőlők, beköltözhető házak.
Keresünk
szőlőket, házakat, bérleteket.
Közvetítünk
mindennemű eladást és vételt.
Vizumoztatunk
utleveleket bármely konzulátusnál.
„ARGUS” ügynökség
Nagyvárad, Balassa-tér 3. Lukács Gy.-u. sarok

Különlélek
3 pár noi harisnyát, 2 pár, 2 pár zoknit, 2 pár varr Gondáné, Dejanich-utca 2.

Utlevelekhez, bérletekhez legújanyosabb szitfényképeket Zs. ker fényképész, Szaniszló-utca 25.

„Stabil” gépek és felrakások lerakata, Nagyvárad, Nagyipiac téren. Tel. 16-86. Raktáron tart a kerekeket, csapágycsere minden méretben.

Haszonrészese biztositék mellett kihelyeznek 25.000 leit. Cím a kiadóban.

Előrangú házikoszt kapható kihordásra. — Cím a kiadóban

24% kamatra keresek magánpénzt teljes fedezetel. Adásvételi Rtg. Percut Traian (Széchenyi-tér) Értékesítés délután.

Előrangú házikoszt edag kihordásra kapható Szacsvay u. 27. sz. 1. a. 883

Két tisztességes fiatal ber március elejére költöztet és lakást kaphat. Báthori u. 14. balra, ajtó. 883

Reszelők
és mindenféle reszelőpolyok újragasztása vállalom szolid árak mellett
Maier Lajos
reszelővágó Nagyvárad, Teleky-utca 45. szám

Magas árban vészek
brilláns, arany, ezüst ékszereket és disztárgyakat, töredék aranyat, ezüstöt, arany szőpadlást, arany és más hamis logókat
Freund Benjámin
ékszerész, Nagyvárad, Calca Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 11. szám
Széchenyi-szálló építő
Ékszer alkalmi áron kapható

ELADÓ
futókocsi olajos tengellyel 4 kocsi kerék új
Ház négy szobás kocsiszinnel, nagy telekkel 100.000 leiert, a Magyar utca kezdetén. Ertekezni Hentes-utca 3 sz. alatt
BRODYNAL
Lószerszámok
kocsizók, fekete, sárga és valódi nikkel csatlókkal 8000 leitől, igaz 1200 leitől. Javításokat olcsón és jól készítik,
BRODY
Nvárad, Hentes-u. 3.

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv. Társ.